

Luciferův vztah k osamocenému myšlení

Rudolf Steiner

Benedictus tedy řekl: Uvažujeme o třech věcech. Nejprve pozorujeme lidské myšlení, lidskou představivost, myšlenku, kterou může člověk v sobě nést a jejíž pomocí v úplné samotě chápe svět. Mít myšlenky, vnitřně uvažovat v úplné osamocenosti, to může člověk zcela pro sebe. K tomu se nepotřebuje připojovat k někomu jinému. Dokonce to dělá nejlépe, když se zavře ve své komůrce a v tichu, v sobě uzavřeném myšlení se snaží silou, kterou má v té době jeho myšlení, porozumět světu a jeho dějům. Ale Benedictus si řekl: Jenže, když se takto s myšlenkou postupuje, je tomu u jednotlivého člověka vždycky tak, že nahoru do jeho myšlení, do jeho představ působí citový element duše - 1. obraz *Brána zasněžení* -

*...dokonce ve vlastním myšlení
cizí světy cítím jako divoké pudy plát.
Ó, člověče, uč se poznávat!*

K člověku tím vždy přistupuje pokušení luciferského živlu. Není vůbec myslitelné, aby člověk o samotě hloubal a dumal a filosofoval a vysvětloval si věci světa, aniž by se z jeho citové duše něco nevetkalo do myšlení, a tím se do osamělého myšlení nedostal luciferský podnět. Vyjadřuje to Jan Thomasius v 2. obraze *Strážce prahu* -

*Věřil jsem, že se nacházím v nejvyšší oblasti ducha,
ale byl jsem v nejhlubších duševních tmách.
Dříve, než jsem začal se svým dílem,
Luciferovi jsem se věnoval, jehož říši
jsem se učil pochopit a znát.*

*Až nyní poznávám, o čem jsem nevěděl,
když v práci jsem byl zcela ztracený –
že mé myšlení obklopil nejkrásnějšími obrazy,
avšak přitom do mé duše vetvářel divoké pudy,
které zatím mlčí, ale v budoucnu mě jistě ovládnou.*

Myšlenka pojatá jednotlivým člověkem je vždy z velké části proniknutá luciferským živlem. Zatímco dříve Capesius málo rozuměl, když mluvil Benedictus o luciferském a ahrimanském živlu, bylo nyní pro něho samozřejmostí pochopit, že v osamocené myšlence, kterou člověk do sebe pojímá, vždy musí vést svody luciferského živlu. A nyní chápal, že v činnosti člověka při osamocenému myšlení má Lucifer vždy záchytný bod, aby člověka vytrhl z postupujícího chodu světového vývoje a přivedl ho - neboť člověk se v osamocenému myšlení od světa odděluje - k izolovanému ostrovu, který si Lucifer chce zařídit odděleně od ostatního světového řádu, aby sem usadil všechno, co se odděluje. Benedictus vedl tedy Capesia nejprve k osamocenému, osobnímu, vnitřnímu myšlení.